

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

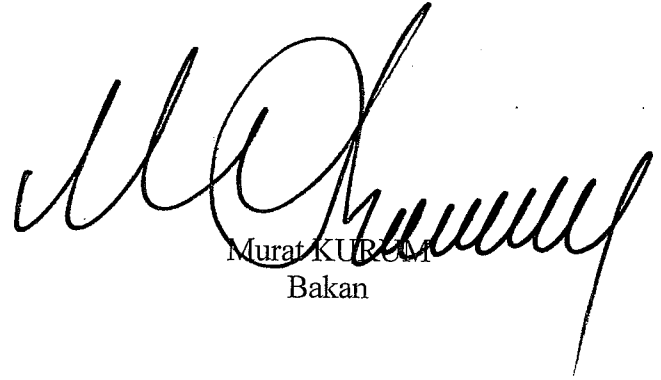
Sayı :30824082-610 - 536 7711
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

26 Aralık 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (107 Adet, 175 Sayfa)

**ŞİİRT MİLLETVEKİLİ
SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN
TBMM 7/74349 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Siirt'te 2020 yılı Ocak ayında temeli atılan, 2021 Aralık sonunda Cumhurbaşkanı tarafından açılışı yapılan "Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesis", başta Hakkâri olmak üzere Şırnak, Malatya, Sivas, Van ve bölgenin birçok ilini kapsayan alanda çinko, kurşun, bakır ve diğer madenlerden çıkarılacak olan cevheri işleyecek olup Mayıs 2021'de Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde inşaatına başlanan tesiste ilk fazda yıllık 50 bin ton külçe çinko üretimi yapılacağı ve ayrıca yılda 132 bin ton 'Sülfürik Asit' üretiminin yapılacağı tesis inşaatı geçtiğimiz mart ayında başlamıştır. Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Katar ortaklığı ile yapıldığı ifade edilen tesisin; ÇED ve arıtma tesisinden muaf tutulduğu hususu da kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

18.02.2021 tarihli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ÇED Raporu duyuru metninde, "Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulması planlanan 'Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesis' projesi ile ilgili olarak hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu (İDK) tarafından incelenerek son şekli verilmiş olup, söz konusu rapor halkın görüş ve önerilerini almak üzere ÇED yönetmeliğinin 14. Maddesi (1) nolu bendi kapsamında Bakanlığımızda ve İl Müdürlüğümüzde On (10) takvim günü görüşe açılmıştır" ifadeleriyle ilan edilmiştir. Ancak bu ilan eşirime açık tutulmamıştır.

İzabe ve flotasyon tesislerinin çalışmaya başlamasıyla birlikte içinde siyanür de bulunan birçok kimyasal atığın bölgede kazılacak havuzlara ya da kentin atık giderlerine verilme ihtimali ciddi riskler barındırmaktadır. Yine tesiste arıtma tesisine ihtiyaç duyulmadığı yönündeki kararın, halk sağlığı başta olmak üzere bölgeye ciddi zararlar vereceği tartışmasızdır. Tesisin su ihtiyacı için oluşturulacak 300 bin metrekarelik göletin. bölgenin ekolojisine önemli katkı sağlayacağı ve "güzellik" katacağı iddia edilmesine rağmen zehirli atıkların bölgeyi zehirlenmesi ihtimali kaçınılmazdır. Altın, gümüş, kurşun, çinko, bakır, demir gibi madenlerden uç ürün elde etme sürecinin, madenlerin doğada yarattığı yıkımı artırdığı ve bölgeleri siyanür ile sülfürik asit etkisi altına aldığı daha evvelki pek çok pratikten de bilinmektedir. Hakkari, Van, Şırnak coğrafyalarında maden ihaleleri sürekli hale getirilirken, Katar ortaklığında Siirt'te kumlan bu tesisin 'uç ürün' elde edilmesi için kurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda;

1-Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisinin kurulma aşamasında çevresel etkilerinin ne olacağı yönünde hangi araştırmalar yapılmıştır?

2-Yılda 132 bin ton 'Sülfürik Asit' üretiminin yapılacağı bilinen tesis için neden arıtma tesisleri kurulmamıştır?

3-Tesis neden ÇED'den muaf tutulmuştur?

4-"Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesis" projesi ile ilgili olarak hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu (İDK) tarafından incelenerek son şekli verilmiş olup, söz konusu rapor halkın görüş ve önerilerini almak üzere ÇED yönetmeliğinin 14. Maddesi (1) nolu bendi kapsamında Bakanlığımızda ve İl Müdürlüğümüzde

On (10) takvim günü görüşe açılmıştır." şeklinde ifade edilen süreç neden ilan edilmemiş ve Bakanlığa bağlı birimlere ait internet sitelerinde yer almamıştır?

5-Tesisin su ihtiyacı için oluşturulacak 300 bin metrekarelik göletin; zehirli atıkların birikeceği su birikintisi olduğu açık olmasına rağmen neden bu durum Siirt İline güzellik katacağı yönündeki ifadelerle izah edilmektedir? Bu ifadelerin halkı gerçek bilgidен yoksun kılacağı ihtimali neden değerlendirilmemiştir?

6-Uç ürün elde etme sürecinin yaşandığı bölgelerin ekolojik yaşama zarar verdiği bilinmesine rağmen neden Siirt, Hakkari, Van ve Şırnak İlleri bu riske maruz bırakılmaktadır?

7-Şirketin diğer ortağı olan Katar bu yatırımı hangi izin ve gerekçe ile yapmaktadır?

8-Bölge halklarının maruz kalacağı yaşam ve sağlık hakkı ihlallerinin engellenmesi için tedbirler alınması gündeminizde midir? Bu tedbirler arasında bu tesisin ruhsatının iptali de olacak mıdır?

CEVAP

ÇED sürecinde ilgili kurum/kuruluşların görüşleri alınmış, ayrıca teknik ve bilimsel çalışmalar ile çevresel etkileri değerlendirilmiş, 25.03.2021 tarih ve 6221 karar nolu "*ÇED Olumlu Kararı*" verilmiştir. Söz konusu tesis OSB içerisinde olup, proje için Siirt OSB'den alınan tahsis yazısı mevcuttur.

Proje kapsamında "Sülfirik Asit" üretimi söz konusu olmayıp, liç ünitesine kuru öğütme ve yüzdürme (flotasyon) ünitesinden beslenecek malzemenin ilk etapta sıvı forma geçmesi için sülfirik asit ile karıştırılması işlemi yapılacaktır. Proje kapsamında, Ağır Ortam ayırma tankındaki su geri dönüşümlü olarak tekrar kullanılacağından dolayı proses kaynaklı atıksu oluşumu söz konusu değildir.

Söz konusu tesis, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesi 27. Maddesi kapsamında yer almakta olup, ÇED Raporu hazırlanmış olup, ÇED'den muaf tutulmamıştır ve İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu (İDK) tarafından incelenerek "*ÇED Olumlu*" kararı verilmiştir.

Bakanlığımız internet sayfasında "e-ÇED Duyurular" da ÇED sürecinin her aşaması halkın görüş ve önerilerine açılmıştır. Ayrıca Siirt Valiliği'nin 05.04.2021 tarih ve 696484 sayılı yazılarında ÇED Olumlu Kararının çeşitli araçlarla (kararın askıda ilan, ilgili muhtarlıklara bildirim, anons vb.) halka duyuruları yapılması için Siirt İl Özel İdaresine ve Siirt Belediye Başkanlığına gönderilmiştir.

Proje sahası ve etki alanı içerisinde herhangi bir göl, gölet ve baraj bulunmamaktadır.

Proje kapsamında, tüvenan cevher ağırlıklı olarak Hakkâri İlinde yer alan çinko ocaklarından temin edilecektir. Çevresel etkiler, alınacak önlemler, taahhütler incelenmiş ve gerekli önlemler ve tedbirler alınmak kaydıyla komisyon tarafından uygun görülmüştür.

Ayrıca Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisi projesi ile ilgili olarak ÇED sürecinde; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı(Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü), Tarım ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü), Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Sıfır Atık ve Atık İşleme Dairesi Başkanlığı), Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Siirt Belediye Başkanlığı, Siirt Valiliği (Sağlık İl Müdürlüğü, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum İl Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü), Siirt Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü) görüşleri alınmıştır.

ÇED Raporunda gerekli tedbir ve taahhütler yer almıştır. Ruhsat iptali Bakanlığımız uhdesinde bulunmamaktadır.